

Pedagogika w pracy nauczyciela psychologa - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika w pracy nauczyciela psychologa
Kod przedmiotu	14.9-WP-PSCh-PwPNP
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Psychologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	9
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Występuje w specjalnościach	Psychologia edukacyjna i wychowawcza
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

- Poznanie podmiotu i przedmiotu pedagogiki, jej subdyscyplin, historii i metod badań, powiązań z innymi naukami oraz podstawowych pojęć nauk o wychowaniu (nawiązanie do programu przedmiotu: Pedagogika dla psychologów).
- Analiza polskiego systemu edukacji – zasady i podstawy prawne, organizacja, funkcje i cele, alternatywne formy edukacji, edukacja publiczna i prywatna. Zarządzanie i kierowanie edukacją na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Analiza reform w systemie edukacji w kontekście procesu społecznej integracji i inkluzji dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnościami i o zróżnicowanych potrzebach.
- Poznanie zasad i metod pracy wychowawczej i terapeutycznej nauczyciela-psychologa, organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, możliwości indywidualizacji i personalizacji pracy z uczniami, jak też wspierania uczniów i ich rodzin oraz współpracy z profesjonalistami i innymi podmiotami w szkole i lokalnym środowisku.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu przedmiotów: Pedagogika dla psychologów, Podstawy socjologii, Psychologia kliniczna, Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia.

Zakres tematyczny

Tematyka wykładów:

- Pedagogika jako nauka – system podstawowych pojęć, podmiot i przedmiot zainteresowań, historia myśli pedagogicznej – główni przedstawiciele, subdyscypliny, metody badań.
- Organizacja i podstawy prawne systemu edukacji w Polsce (szkoły publiczne i prywatne); regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia, w tym z niepełnosprawnościami.
- Edukacja alternatywna – prawne podstawy i zasady funkcjonowania, możliwości i ograniczenia, motywacja wyboru danej formy edukacji dla dziecka.
- Ocena funkcjonowania szkoły, jako (samo)uczącej się organizacji; komunikacja i kooperacja wszystkich podmiotów praktyki edukacyjnej z uwzględnieniem współpracy z lokalnym środowiskiem.
- Kwestia społecznego i kulturowego kapitału szkoły, jego znaczenie dla funkcjonowania i organizacji życia szkolnego we współpracy z lokalnym środowiskiem.
- Kwestia działań i rozwiązań w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w systemie edukacji. Regulacje prawne a oczekiwania uczniów i rodziców w tym zakresie.
- Profesjonalne przygotowanie kadr do pracy w systemie edukacji; pozytywna selekcja do zawodu, znaczenie kompetencji miękkich w relacji z uczniami, personelem szkoły, rodzicami i innymi podmiotami w różnym stopniu angażującymi się w proces kształcenia.

Tematyka ćwiczeń:

- Pedagogika teoretyczna i praktyczna, użyteczność psychologii w wyjaśnianiu kwestii wychowawczych, organizacji działań profilaktyczno-terapeutycznych w przestrzeni szkoły w kooperacji z rodziną i lokalnym środowiskiem (wprowadzenie przez nawiązanie do programu przedmiotu: Pedagogika dla psychologów).

2. Kwestie zarządzania i kierowania edukacją, podstawy programowej, działań i rozwiązań profilaktyczno-terapeutycznych. Praktyki społecznej stratyfikacji uczniów czy tzw. ukrytego programu szkoły.
3. Edukacja alternatywna, charakterystyka edukacji domowej, specyfika funkcjonowania i nauczania w przedszkolach i szkołach Montessori, steinerowskich, leśnych, demokratycznych, daltońskich itp.
4. Szkoła jako ucząca się organizacja; optymalizacja i doskonalenie procesu nauczania-uczenia się, urealnienie wpływu wszystkich członków społeczności szkolnej na kreowanie życia szkoły, rozwój komunikacji społecznej przez dialog i dyskusję angażujących się w proces edukacji podmiotów.
5. Rola nauczyciela-psychologa w kreowaniu kultury szkoły, tworzonej przez kulturę jej podmiotów – uczniów, nauczycieli, innych specjalistów czy pracowników, tzw. niepedagogicznych oraz rodziców. Kreowanie kapitału społecznego w klasach i szkole oraz poprzez otwarcie się szkoły na współpracę z lokalnym środowiskiem.
6. Krytyczna analiza dotychczasowych form wspierania uczniów o zróżnicowanych potrzebach czy z niepełnosprawnościami i ich rodziców w procesie inkluzji edukacyjnej. Kompetencje nauczyciela-psychologa w kontekście zróżnicowanych możliwości i potrzeb uczniów; także ich rodziców.
7. Znaczenie kompetencji zróżnicowanej specjalnościowo kadry dla jakości funkcjonowania szkoły. Kwestie prawne i etyczne oraz obciążeń, w tym zdrowotnych związanych z zawodem nauczyciela-psychologa.

Metody kształcenia

Praca indywidualna i w grupach, praca z tekstem, dyskusja problemowa, wykład problemowy.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Zna w pogłębiony sposób pojęcia subdyscypliny pedagogiki, główne nurty myśli pedagogicznej i ich przedstawicieli - organizację i podstawy prawne systemu edukacji oraz regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia. Rozumie kontekstowy charakter i złożoność procesu edukacji z uwzględnieniem rozwiązań proinkluzyjnych, włączających uczniów z niepełnosprawnościami czy szczególnymi potrzebami w przestrzeni ogólnodostępnych szkół (F1.W1). Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z wychowaniem w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania;. Zna istotę i funkcję wychowania oraz rozumie proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę. zna w pogłębionym stopniu zasady pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole. (F.1.W3). Zna i rozumie uwarunkowania funkcjonowania ucznia w szkole, zwłaszcza w kontekście integracji i inkluzji (F.1.W5). Zna zasady diagnozy nauczycielskiej oraz techniki diagnostyczne w pedagogice i w pogłębionym stopniu rozumie ich znaczenie w systemie oświaty (F.1.W6).	• K_W04 • K_W14	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Ćwiczenia
Potrafi wykorzystać wiedzę pedagogiczną do zidentyfikowania problemów wychowawczych i w nauce uczniów (ich przyczyny i kontekst społeczny) (F.1.U1),, skutecznie wspierać ucznia w adaptacji do warunków edukacyjnych (F.2.U2), nakreślenia działań profilaktyczno-terapeutycznych w szkole z uwzględnieniem współpracy z rodzicami i nauczycielami (F..1.U4; F.1.U5)	• K_U01 • K_U02	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Ćwiczenia
Jest wrażliwy na zróżnicowane potrzeby dzieci/uczników, w tym w zakresie wsparcia. Docenia wartość dialogu i współpracy z innymi podmiotami praktyki edukacyjnej; kreowania kultury i kapitału społecznego szkoły we współpracy z lokalnym środowiskiem (F.1.K1)	• K_K01 • K_K05	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie ćwiczeń (zaliczenie na ocenę):

aktywność studenta na zajęciach – opracowanie i prezentacja w czasie ćwiczeń zagadnień, problemów przewidzianych w programie przedmiotu (metody kształcenia: praca w grupach, z tekstem i dyskusja problemowa)

narzędzie weryfikacji: przygotowane, adekwatnie do danego tematu zajęć zagadnienia problemowe; przykładowe problemy dyskutowane na zajęciach podejmujących kwestie edukacji:

- charakterystyka systemu edukacji, jego regulacji prawnych; edukacja alternatywna – walory i słabości
- problem ukrytego programu w szkole; praktyki społecznej stratyfikacji uczniów, konsekwencje dla biografii uczniów
- funkcjonowanie szkoły, jako uczącej się organizacji; konieczne zmiany w organizacji i funkcjonowaniu wszystkich podmiotów edukacji oraz możliwości współpracy szkoły z lokalnym środowiskiem
- możliwe pola współpracy pedagoga i psychologa w systemie edukacji w zakresie wspierania uczniów o zróżnicowanych potrzebach

Skala ocen za aktywność na ćwiczeniach: ndst (0 pkt.), dostateczny (3,0 pkt.), dostateczny plus (3,5 pkt.), dobry (4,0 pkt.), dobry plus (4,5 pkt.), bardzo dobry (5,0 pkt.);

Nieobecność na ćwiczeniach: zaliczenie pisemne tematu zajęć w których student nie uczestniczył

Egzamin ustny - z zagadnień programowych wykładów opracowanych w formie pytań (studenci losują po 3 pytania); warunkiem zaliczenia jest 75% poprawnych odpowiedzi na pytania (każda odpowiedź punktowana: 1-5 pkt.). Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest pozytywna ocena ćwiczeń.

Skala ocen za egzamin ustny: ndst (0 pkt.), dostateczny (3,0 pkt.), dostateczny plus (3,5 pkt.), dobry (4,0 pkt.), dobry plus (4,5 pkt.), bardzo dobry (5,0 pkt.);

Ocena końcowa - na ocenę z przedmiotu składa się ocena z ćwiczeń (50%) i z egzaminu (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu są pozytywne oceny z ćwiczeń i egzaminu.

Literatura podstawowa

1. Dudzikowa M. i in. (2011) Kapitał społeczny w szkołach różnego szczebla. Diagnoza i uwarunkowania, Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls" T.2.
2. Kleiner A., Roberts C., Senge P.M., Smith B.J. (2013) Piąta dyscyplina. Materiały dla praktyka, Warszawa, Wolters Kluwer.
3. Robinson K., Aronika L. (2015) Kreatywne szkoły. Oddolna rewolucja która zmienia edukację, tłum. A. Baj, Kraków, Wydawnictwo Element.
4. Śliwerski B., Melosik Z. (red.) (2013) Edukacja alternatywna w XXI wieku, Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls”
5. Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.), (2019) Pedagogika, Warszawa, PWN (wydanie poprawione i rozszerzone)

Literatura uzupełniająca

1. Czerepaniak-Walczak M. (2015) Kultura szkoły – o jej złożoności i wielowymiarowości, Pedagogika Społeczna, nr 3.
2. Janiszewska-Nieścioruk Z. (2019) On the Need to Strengthen Social Capital in Pro-Inclusive Education and Supporting People with Disabilities, Przegląd Badań Edukacyjnych, 28, 1.
3. Smith D. D. (2008) Pedagogika specjalna, Warszawa, PWN, t.1 i 2.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr inż. Anna Góralewska-Słońska (ostatnia modyfikacja: 22-03-2024 18:12)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ